

Overvejer du at underskrive leveringsaftale med Aller Media?

Indledning

Som bekendt lykkedes det ikke Dansk Journalistforbund (DJ) i den nyligt gennemførte voldgiftssag om freelance overenskomstens dækningsområde at overbevise opmanden om, at overenskomsten også skulle dække selvstændige freelancere, der leverer bestilt redaktionelt arbejde til Aller Media (AM).

Det betyder, at AM vil insistere på, at der skal indgås en individuel aftale med hver enkelt selvstændig freelancer. Det skyldes, at udgangspunktet i ophavsretsloven er, at det er dig, der har alle ophavsrettighederne, indtil du har indgået en aftale, der overdrager rettighederne helt eller delvist. Det er derfor, det er så magtpåliggende for AM at få din underskrift på leveringsaftalen, inden du går i gang med arbejdet.

AM har længe opereret med en såkaldt leveringsaftale, og det er denne aftale, som virksomheden fortsat præsenterer de selvstændige freelancere for med krav om underskrift, før der kan indgås aftale om arbejde.

Denne vejledning er udarbejdet for at gøre det lettere at forstå leveringsaftalen og forskellene mellem den og freelanceoverenskomsten og for at give tips til, hvilke krav du bør stille til ændringer og til forhøjelse af priser på grund af mere vidtgående rettighedsoverdragelse m.m.

Vejledningen er en hjælp og ikke en anbefaling. Kan du ikke få en tilfredsstillende betaling og få reduceret dit personlige ansvar, bør du efter DJs opfattelse ikke skrive under.

Vejledningen er delt op i afsnit om:

- 1) Ansvar
- 2) Forskelle mellem bestilt og tilbudt materiale
- 3) Overdragelse af brugsrettigheder indenfor det aftalte honorar
- 4) Betaling for videreudnyttelse og
- 5) Forhandling af honorar og
- 6) freelancerens "rest"-rettigheder.

1. Urimeligt stort personligt ansvar

I leveringsaftalens § 7 skal freelanceren stå inde for at have alle ophavsret-tigheder til materialet og derfor også den fulde ret til at overdrage disse. Det er rimeligt og sædvanligt. Det er også rimeligt og relativt sædvanligt, at free-lanceren skal stå inde for, at fotografering er foretaget lovligt og at oplys-ninger m.m. ikke er indhentet på en retsstridig måde i henhold til dansk lov.

Men i leveringsaftalen skal freelanceren også stå inde for at alle øvrige "fulde og uindskrænkede" rettigheder tilhører freelanceren, og at disse kan overdrages til AM, uden at tredjemand kan gøre indsigelse eller stille krav. Freelanceren skal i det hele stå inde for, at "det redaktionelle materiale ikke krænker tredjemands rettigheder".

Det betyder f.eks., at en fotograf skal stå inde for, at et portrætfoto kan an-vendes i reklamesammenhæng, uden at dette vil udløse et krav om model-honorar fra den portrætterede o.l.

Det betyder også, at journalister der har et godt kildenet og på grund af et godt renommé kan få adgang til private hjem og private sammenhænge skal stå inde for, at disse kilder ikke efterfølgende kan hævde, at deres person eller deres hjem er blevet anvendt i en krænkende sammenhæng eller til et kommercielt formål, der burde have udløst betaling til dem osv.

Det betyder i det hele taget, at stort set alt ansvar væltes over på freelance- ren, selvom leveringskontrakten i øvrigt indebærer, at det er AM, der får stort set alle udnyttelsesrettigheder og derfor er den part, som er herre over, hvordan udnyttelsen foregår.

Derfor foreslås det, at bestemmelsen begrænses til at lyde sådan:

"(7.1) Leverandøren indestår for, at det redaktionelle materiale leveret til AM under denne aftales bestemmelser er produceret af leverandøren, og at den fulde og uindskrænkede ophavsret tilhører leverandøren, og at den fulde brugsret til redaktionelle formål kan overdrages til AM (jf. dog eventu- elle indskrænkninger i kraft af 7.2 og 10.1)" Denne formulering svarer til det ansvar, freelanceren påtager sig ifølge freelanceoverenskomsten med AM. Der er ingen begrundelse for, at ansvaret skal være større for selvstændige freelancere end for freelancere på lønmodtagervilkår."

Hvis du presses, kan du overveje også at give dem følgende: "Leverandø- ren indestår tillige for at fotografier er optaget lovligt efter dansk lov, og at oplysninger og andet til brug for materialet ikke er fremskaffet på en rets- stridig måde."

Hvis AM anfører, at man har brug for, at freelanceren indestår for oplysnin- gernes rigtighed m.m., kan du gøre opmærksom på, at det under alle om- stændigheder i henhold til medieansvarsloven er dig, et krav kan rettes imod, hvis tredjemand vil indlede sag om injurier eller krænkelse af privatli- vets fred.

Sammenligning med det ansvar freelanceren påtager sig i freelanceover- enskomsten med AM

2. Forskelle mellem bestilt og tilbudt materiale

Der sondres i leveringsaftalen mellem bestilt redaktionelt materiale og til- budt redaktionelt materiale. Der er to forskelle af betydning.

Når det drejer sig om tilbudt redaktionelt materiale, skal freelanceren enten indestå for, at det tilbudte materiale ikke tidligere har været solgt til virksomheder, der konkurrerer med virksomheder i Carl Allers Etablissement A/S (CAE), eller oplyse om det – også hvis det kun er på forhandlingsstadiet. Herudover sker der for tilbudt materiale kun et fratræk på 10% (i stedet for 20% ved bestilt) til dækning af administrationsbidrag ved videresalg.

Der er en tilsyneladende tredje forskel, idet det kun er under tilbudt materiale, det er anført, at freelanceren må bruge det redaktionelle materiale til markedsføring af egne produkter på egen web-site og i begrænset omfang i egne bøger, når dette ikke sker i konkurrence med AM. Da leveringsaftalen heller ikke for bestilt materiale giver AM eneret, må en sådan begrænset anvendelse imidlertid også være tilladt for freelancere, der leverer på bestilling.

3. Vidtgående overdragelse af brugsrettigheder indenfor det aftalte honorar

I henhold til leveringsaftalen opnår Aller Media følgende brugsrettigheder i kraft af det aftalte førstegangshonorar:

- Ubegrænset brug indenfor Aller Media i alle kendte som ukendte medieformer (2.1)
- Tilsvarende ubegrænset brug i alle virksomheder indenfor CAE (2.1)
- Tilsvarende ubegrænset brug i tredjemandsvirksomheder med hvem AM har et samarbejde (forretningsmæssigt eller ej) eller har etableret en strategisk alliance med) (2.2).
- Tilsvarende ubegrænset ret til overdragelse/distribution i samarbejde med tredjemand via tredjemands elektroniske medier, herunder en internetportal (selvom AM måtte opnå betaling for dette) (2.4)

Bestemmelserne i 2.1-2.4 og i 3.1, 3.3-3.5 er så vidtgående, at der i realiteten er tale om, at AM har ret til al brug, og at der alene bliver tale om en andel af fortjenesten ved videreudnyttelse, såfremt salget formidles via All Over Press til tredjemand i CAE landene (2.3).

Sammenligning med rettighedsoverdragelsen i freelanceoverenskomsten med AM

I henhold til freelanceoverenskomsten opnår AM for fotografer fri udnyttelsesret i 30 dage indenfor AM. Herefter afregnes efter overenskomstens prislister. For øvrige freelancere opnår AM fri udnyttelsesret indenfor AM (bemærk – ikke indenfor CAE). Der er heller ingen ret til overdragelse til tredjemands internetportaler m.m. (Se nedenfor vedrørende betaling for videreudnyttelse).

4. Betaling for videreudnyttelse via Aller Media (All Over Press)

Aller Media har (via All Over Press) ret til at sælge videreudnyttelsesrettigheder til det stof, freelanceren har produceret i henhold til leveringsaftalens betingelser til tredjemand i alle de lande, hvor CAE har virksomheder. Freelanceren får 50% af salgsprisen efter fratræk af 20 % (bestilt) eller 10 % (tilbudt).

Sammenligning med betaling for videreudnyttelse i freelanceoverenskomsten med AM

I henhold til freelanceoverenskomsten får fotografer 500 kr., når deres billeder anvendes igen i AM (efter 30 dage). Udenfor AM har All Over Press

ret til at videresælge rettigheder til fotografierne. Fotografen får 60% af bruttoindtægten – AM får 40%. Der sker ikke fratæk af omkostninger. For øvrige freelancere er der fri udnyttelsesret indenfor AM, men ved videresalg i CAE betales freelanceren 50 % af det oprindelige honorar pr. land, hvori det redaktionelle materiale udnyttes. Hvis freelanceren giver tilladelse, kan stoffet videresælges udenfor CAE og i så fald modtager freelanceren 50 % af den opnåede salgspris (uden fratæk af omkostninger).

5. Forhandling af honorar

Der knytter sig ingen aftalte takster til leveringsaftalen. For fotografer bør udgangspunktet være de takster, som fremgår af freelanceoverenskomsten med Aller. For skrivende og andre er udgangspunktet de kutymere for takster, der allerede eksisterer. Men der bør tillægges kompensation for den langt mere vidtgående overdragelse af brugsrettigheder, som forudsættes afregnet via førstegangshonoraret.

Aller Media har et andet udgangspunkt. Her regner man med at opnå den yderligere rettighedsafståelse uden ekstra betaling, og man forventer også på sigt at kunne trykke førstegangshonorarerne yderligere ned. Det er derfor ikke nogen nem forhandling for den enkelte at klare. Hvis du imidlertid går under din smertegrænse, undergraver du muligheden for at opretholde en professionel tilværelse som freelancer.

- Brug Aller-netværket til at få gode råd og kend Aller freelanceoverenskomsten godt
- Gå ind på www.journalistforbundet.dk/freelance og få tip fra andre områder
- Kontakt DJs faglige afdeling
- Vær forberedt med beregninger og argumenter

DJ vil samle en vidensbank om takststrukturer i Aller Media og på det øvrige magasin- og ugebladsmarked til støtte for den enkelte freelancer.

Argumenter og beregninger for at opnå rimelig betaling for de meget vidtgående brugsrettigheder

Du bør have som mål, at du skal tillægge dine honorarer en procentsats, der gennemsnitligt kan give dig en dækning, der mindst svarer til freelanceoverenskomstens for den videreudnyttelse af dit stof, som du forventer vil finde sted. Har du arbejdet for AM i en længere periode, vil du have et godt bud på dette, men ellers må du sjusse dig frem. Det vil typisk langt fra være alt stof, der videreudnyttes. Så selv en lille procentsats kan på årsbasis være dækkende.

Udarbejdet af chefjurist i DJ, Anne Louise Schelin.